וואל סטריט

(פארזעצונג פון פיירזש 6)

בעקי האט געקוקט אויף איהם מיט ניט וויניגער שרעק, אבער אין דעם זעלבען אויגענבליק האט זי באמערקט, אז ער איז גאר ניט קיין מ'איאוס'ער יונגער־מאן. א פול פנים מיט ראזעווע באקען, שטייבלענדיגע אויגען און גלוסטיגע ליפען, פון אזעלכע ליפען דארף קומען א געשמאקער קוש...

אבער דאס געפיהל פון שרעק איז געווען שטארקער און האט זי מעהר באהערשט, און אינסטינקטיוו האט זי זיך געטוליעט אלץ נעהענטער צו לארא'ן, אזוי ווי זי וואלט ביי איהר געזוכט שוץ און רעטונג.

דער צווייטער יונגערמאן איז דערווייל אונטערגעקומען און מיט זיין פיינער האלטונג און גלעטענדער שטימע האט ער הויך און שפאסיג א זאג געטאן:

— ווייסט איהר גאר וואס? לאמיר צוליינען א פייער און פארברייננען דאס.

— דאס איז א פלאן! — האט דער שאופער אויסגערופען.

— ניין, ניין! — דאס קען ניט זיין! — האט לארא אויסגעשריען.

— ניין? פארוואס ניין? — האט דער שאופער איבערגעפרעגט מיט פארוואונדערונג אין זיין קול.

— פארוואס ניט פארברייננען אבי־סעל? — האט דער צווייטער אריינגערעדט — איהר זענט יונגע פרויען. יונג און שעהן... און מיר... נו, איהר איילט זיך דען ערגעץ?

לארא האט א קוק געטאן אויף בעקי'ן און זי האט אין דעם מאמענט ניט געוואוסט צי זאל זי לאכען פון איהר אדער פון זיך אליין. בעקי איז געווען אזוי הערשראקען, אז זי האט געציטערט ווי א בלאט אויפ'ן ביים. און אין דער זעלבער צייט האט זי זיך אליין ווידער און אבער געפרעגט: פארוואס שרעקען זיך? פאר וועמען שרעקען זיך? די יונגעלייט מיינען אפשר גאר קיין בייז ניט. יונגעלייט, ווילען זיי פארברייננען, שטר־פען אביסעל...

זי האט אנגענומען אן ערנסטע מינע און האט געזאגט:

— מיר דאנקען אייך זעהר, אייער געזעלשאפט וואלט אונז אודאי געווען זעהר אנגענעהם... אבער מיר מוזען געהן אהיים... מען וועט ווארטען אויף אונז... מען וועט זיין אומרוהיג.

— דאס מאכט ניט... — האט דער שאופער געזאגט און א בייז, אונהיימליך פייערעל האט א שפיעל געטאן אין זיין אויג — מיר וועלען אייך צוריקברענגען אהיים... מיר וועלען אלץ ערקלעהרען.

— מיין קינד... מיין קינד וועט ווייי־נען... — האט זיך ביי לארא'ן ארויסגע־רען א געשריי, אזוי ווי געגען איהר ווייי־לען.

די יונגעלייט האבען זיך איבערגע־קוקט. זייערע ליפען האבען עפעס מאר־נע געצוקט, אזוי ווי זיי וואלטען עפעס פארשטייקט צווישען די צייהן.

— איהר דארפט ניט זיין אזוי אומ־רוהיג — האט דער צווייטער יונגערמאן געפרובט איינגעמען זיי מיט טויין צארט קול — מיר וועלען אייך אהיים ברייננען גאנץ און אומבאשעדיגט. אבער איהר דארפט דאך אונז ארויסווייזען כאטש אביסעלע אויפמערקזאמקייט.

— וואס מיינט איהר... וואס מיינט איהר?... — האט לארא אויסגערופען און זי האט געפרוווט ווי די אויגען דרעהען זיך איהר איבער אין קאפ פון שרעק.

— א, מיר מיינען, חלילה, קיין בייז ניט... — האט דער יונגערמאן געשמייר־כעלט — ניט מעהר, אז מיר זענען שוין אלע דא, אזוי ווי גאט אליין וואלט אונז אחער צונויפגעפירט. פארוואס ניט פארברייננען אביסעל... א. קאס־אן... זייט א ספארט... זייט ניט אזוי בייז...

— הערט־אויף! הערט־אויף!... — האט אין לארא'ס אויערן א גרילץ גע־טאן בעקי'ס פארצווייפעלטער געשריי. זי האט שנעל אומגערעהט דעם קאפ, און האט באמערקט ווי דער שאופער האט מיט א ציניש־שן שמייכעל און ביים שווא־כען שיין פון די אויטאמאביל לאמפען, געווזוכט ארומצונעהמען איהר פריינדין.

— לאזט זי אפ! — איהר זאלט זי ניט אנרירען! — האט זי אויסגעשריען אויסער זיך און האט זיך געוואלט א לאז מאן צו איהר. אבער דער יונגערמאן וואס איז געשטאנען לעבען איהר האט זי דישענטעלמעניש אנגענומען ביי דער האנט און האט זי געהאלטען פעסט.

— שרעקט זיך ניט — האט ער גע־זאגט צו איהר — זיי וועלען זיך שוין אליין אויסגלייכען. א אינגעל מיט א מיידעל וועלען שוין אלע מאל דורכקומען צווישען זיך...

— ניין! ניין! — האט זי אויסגע־שריען אויסער זיך און האט זיך א ריס געטאן פון ארט.

— גאט, העלף מיר! — האט זיך ווידער דערהערט בעקי'ס פארצווייפעל־טער געשריי. לארא'ס אויגען האבען זיך אנגעפילט מיט בלוט. דער שאופער האט געהאלטען א פלעשעל אין איין האנט און האט עס איבערגעקעהרט אין האלז אריין. מיט דער צווייטער האנט האט ער געהאל־טען בעקי'ן פעסט ארומגענומען און האט זי געשלעפט מיט זיך.

— הערט אויף! הערט אויף! ווי גאט איז אייך ליעב, הערט־אויף... — האט לארא געשריען ווי א פארצווייפעלטע און האט זיך געריסען מיט אלע איהרע כחות צו איהר פריינדין.

זי האט אין דעם מאמענט ניט גע־טראכט פון זיך אליין. זי האט פארגע־סען אז איהר איינגער געפאהר. און אז דעם יונגענמאן, וועלכער איז געשטאנען לויערענד לעבען איהר. זי האט אין דעם מאמענט געטראכט נאר וועגען איהר פריינדין, וועגען בעקי'ן... א יונג מיידעל, אן אומשולדיג קינד... פאר אלעהם אויגען האבען די בוימער זיך געדרעהט אין א ווילדען טאנץ... אט פאלט זי. די חבר'טע איהרע... אט ליגט זי אין די אדעמס פון דער ווילדער בעסטיע... ניין... ניין... זי וועט ניט לאזען.... זי וועט ניט דערלאזען. איהר חבר'טעס שאנד וועט אייביג ליגען אויף איהר איינגענעם געוויסען... ניין... ניין... זי וועט דאס ניט דערלאזען... זי וועט דאס ניט דערלאזען.

מיט איהרע לעצטע כחות האט זי זיך א ריס געטאן פון דעם יונגענמאן, און פאלגענדיג איבער צווייגען פון בוימער און איבער דער ווייכער, גריבערדיגער ערד, איז זי געלאפען צו איהר חבר'טע.

— אוועק! — האט דער שאופער מיט א ווילד קול א געשריי געטאן אויף איהר.

אויך דער יונגערמאן, וועלכער האט פריהער גערעדט אזוי ווייך און אזוי צארט, איז מיט אמאל געוואָרען אזוי ווי פארענדערט. זיין קול איז געוואָרען הארט און טרוקען און זיי פנים איז געוואָרען אזוי ווי אויסגענאסען פון שטאל.

לארא האט פארבראכטען די הענט און האט א פאל געטאן צום שאופער'ס פיס:

— מענש!... מענש!... געדענקט וואס איר טוט... ווי שרעקט אייך ניט אייער הארץ!... ווי האט איהר ניט מורא פאר גאט!...

— טאם, נעהם זי צו פון מיר!... — האט דער שאופער א געשריי געטאן צו זיין פריינט און האט לארא'ן א בריק גע־טאן מיט'ן פוס.

טאם האט זי א כאפ געטאן מיט צוויי אייזען־שטארקע הענט.

— דו ביזט מיינע... פאר הייגט ביזטו מיינע — האט טאם געציטערט אזוי ווי א שלאנג — אזוי האבען מיר אפגערעדט... אזוי האבען מיר זיך צו־טיילט...

— לארא... לארא טייערע... ראטע־ווע מיך!... — האט זיך ווידער דער־הערט בעקי'ס ווייך און פארצווייפעלט געשריי, בעת דער שאופער האט זי גע־שלעפט און ווייטער אין טיפען, פינס־טערען וואלד.

— ווי גאט איז אייך ליב!... ווי גאט איז אייך ליב!... — האט לארא גע־שריען מיט די לעצטע כחות, רייסענדיג זיך צו דער ווייט וואו דער שאופער האט געהאלטען בעקי'ן אין זיינע ארעמס — מענש, איך וועל דיר באצאהלען דעם גרעס־טען פרייז... מענש, זאג וואס דו ווילסט... גאר לאז זי אפ... טשעפע זי ניט... באר־ייהר זי ניט... באשמוץ זי ניט...

— גאט, העלף מיר! — האט בעקי געקרעכצט מיט א פארשטיקט קול.

מי טאמאל האט לארא זיך א ריס געטאן פון טאם'ס הענט, האט זיך ווידער א וואָרף געטאן אויף דער ערד, שרייענ־דיג מיט אלע כחות:

— נעמט מיך... נעמט מיך.. זעטיגט אייער בעסטיע, גאר לאזט זי... לאזט זי אפ... א, איך בעט אייך.... האט רחמנות אויף אן אומשולדיג קינד... באשמוצט זי ניט...

ווי אן עלעקטרישער פונק, אזוי האט־בען לארא'ס לעצטע ווערטער געווירקט אויף די צוויי יונגעלייט, זיי זענען געבליי־בען שטעהן אזוי ווי אפהענגיג, אזוי ווי זיי וואלטען זיך פארשעמט פאר זיך אליין. ניין, אזא קרבן פון א מענשען האבען זיי ניט ערוואַרט... עס איז געווען מעהר ווי זיי האבען זיך געקענט פארשטעלען.

— בעסטיעס וואס מיר זענען!... — האט טאם אויסגעשריען. אזוי ווי שטראַ־פענדיג זיך אליין.

אבער דער שאופער, וועמעס פנים איז געווען צופלאמט פון שנאפס און פון ליידענשאפט, האט מיט אמאל אָפּ־געלאזט די צום־טויט־דערשראקענע בע־קי און האט א כאפ געטאן לארא'ן אין זיינע פעסטע ארעמס.

— א, גאט, העלף, א, גאט, ראטע־ווע!... — האט בעקי געשאָרעט מיט טרערען און איז געפאלען מיט אויסגע־שטרעקטע הענט צו טאם'ס פיס. טאם איז געשטאנען אזוי ווי פארשטארט פון אן אומהיימליך געפיהל אין האט מיט שרעק נאכגעקוקט דעם שאופער, וועלכער איז פארשוואונדען צווישען די בוימער מיט לארא'ן אין זיינע ארעמס.

— דושעק... לאז זי אפ, דושעק!... האט ער געשריען.

אבער קיינער האט איהם ניט גע־הערט.

קאפיטעל דריי

ווידער שיינט די זון

אזוי ווי די זון רייסט זיך דורך א וועג צווישען שווערע וואלקענס נאך דעם וויי דער שטורם איז אריבער, אזוי איז די זון אויפגעגאנגען לויטער און גינגאלדיג נאך יענער שווערער און שווידעריליכער נאכט.

היינטיגע פארזעצונג

די זון האט געשיינט און מיט שטראַ־לען פון גאלד. די בוימער האבען גע־בליהט און די בלומען האבען געשמעקט. פיינעל האבען געפישטשעט הינטער'ן פענסטער און טויבען האבען געוואָרקעט אויפ'ן דאך. אלץ איז געווען ווי אלע מאל. אלץ איז געווען ווי עס דארף צו זיין. קיינער האט ניט געוואוסט, קיי־נער האט ניט געמערקט דעם שווערען סוד וואס די בוימער פון וואלד האבען די פארינגע נאכט פארבארגען צווישען זיך.

לארא האט זיך אויפגעכאפט אין א טייך פון שווייס. איהר גאנצער קער־פער האט געברענט. און פאר די אויגען האט איהר מורא'דיג געשווינדעלט. זי איז געשלאפען א שווערען. אומרוהיגען שלאף. זי האט זיך פון מינוט צו מינוט אויפגעכאפט מיט א יאמערדיגען געשריי. אז די דינסט, וועלכע איז געשלאפען אין צווייטען צימער, איז מיט שרעק געקומען צו לויפען. זי האט זי אויפגעוועקט, גע־פרעגט וואס איהר איז. זי פיהלט זי ניט גוט, צי דארף מען אפשר רופען א דאק־טאר. אבער לארא איז שגעל געקומען צו זיך. האט געקוקט מיט אומרוהיגע אויגען אויף דער דינסט און אויפ'ן קינד אזאס איז געשלאפען אין א בעטעל דערביי. האט געזאגט, אז זי האט געהאט א שווערען חלום און האט געבעטען א גלאז וואסער. די דינסט האט געבראכט א גלאז וואסער, לארא האט עס אויסגעטרונקען מיט איין מאל אזוי האט זיך צוביק איינגעטוליעט אין קישען.

אזוי האט זי אין אנגעטען פאר־בראכט די נאכט. די שווארצע געדאנ־קען האבען גערדיקט אויף איהר. מה אזוי ווי גאנצע פודען בליי. דאס הארץ האט געפרעסט, אז זי האט דעם אטעם ניט גע־קענט אפכאפען. דאס אלץ וואס האט פאסירט, איז געווען פאר איהר אזוי שרעק־ליך, אזוי פלוצלונג. זי פיהלט די שאנד אויף איהר פנים. עס וועט איביג דרי־קען אויף איהר הארץ. בעקי מיט איהר־רע צושראקענע אויגען... בעקי מיט איהר פארצווייפעלטען געשריי... בעקי מיט איהר ווינגער. מיידעלשער אומשולד... עס איז געווען איהר פליכט זי צו באשיצען, זי צו ראטעווען... אבער דעם פרייז... דעם פרייז וואס זי האט באצאלט...

ניין, זי וועט צו ברעקפעסט ניט ארונטערגעהן... זי וויל קיינעם ניט זעהן. קיינעם ניט... איבערהויפט וויל זי בעקי'ן ניט זעהן... זי פיהלט, אז זי קען זיך מיט איהר ניט באגעגענען... קען איהר בעקי אין די אויגען ניט קוקען... אבער בעקי איז דאך גיט קיין גאר, בעקי ביי געזוען... בעקי האט דאך אלץ געזעהן. צוליעב איהר, צוליעב בעקי'ן. האט זי דאך אזא שווערען קרבן געבראכט... דאס אלץ איז אמת... אבער באגעגענען זיך מיט בעקי'ן, האט זי געפיהלט, קען זי ניט.

אבער בעקי האט אויך ניט געפיהלט ווי צו באגעגענען זיך מיט איהר פרייג־דין. אויך זי האט פארבראכט אן אומ־רוהיגע נאכט. אויך זי האט אין שרעק און אין יסורים זיך געדרעהט פון איין זייט. אויף דער אנדערער, און אויך זי האט געליטען פון אומרוהיגע און שרע־קענדיגע חלומות. אבער זי איז אויפגע־שטאנען מיט דעם באוואוסטזיין, אז וואס עס האט געקענט פאסירען, האט מיט איהר ניט פאסירט... און דאס וואס לארא האט פאר איהר געטאן, איז אודאי א גרויסע זאך, א גרויסער קרבן... אבער ווער ווייסט צי וואלטען די יונגעלייט טאקע געווען אזוי שרעקליך?... ווער ווייסט צי וואלטען זיי ניט אפגעקומען בלויז מיט א קורצער שפיעל, ווען לארא וואלט זיך ניט געווען אליין אנגעבאטען צום שאופער?...

ניין, דאס איז א בייזער געדאנק, זי טאר אזוינס ניט טראכטען... לארא האט געתאנדעלט ווי א מלאך. אודאי ווי א מלאך. זי האט איהר כבוד. איהר אומשולד פארהויט... אבער זעהן זי גלייך נאך דער דאזיגער שווערער פאסירונג האט זי ניט געקענט... אבער, ווי אזוי קען זי זיין דא און זי ניט זעהן? ווי אזוי קען זי ארונטערגעהן עסען ברעק־פעסט אהן איהר? ווי אזוי קען זי זיך מאכען ניט וויסענדיג פון דעם וואס עס האט פאסירט. ווען זי ווייסט, אז דאס אלץ, וואס עס האט פאסירט, האט פאסירט צוליעב איהר, בעקי'ן?...

גרויסע אדווערטייזינג פירמע פאראייניגט

דוש. דוש. גיבאנס.

פאר די אידישע געשעפטס לייט פון אין גרויס, און אויסברייטענדיג כסדר איר טאראנטא און אומגעגענד וועט זיין איינ־פעלר, ביז זי האט היינט אפיסעס מיט פע־טערסאנס צו וויסען, אז די לאנגיערינע הינע אדווערטייזינג עקזעקוטיווס אין אדווערטייזינג פירמא דוש. גיבאנס זעקס פון די ווייטגסטע מערב־קאנאדער האט זיך פאראייניגט מיט דער קראפארד הערים לימיטער, און זי וועלען איצט אר־פיהרען א געמיינשאפטליכע ארבייט, מיט דעם פעהיגען דוש. דוש. גיבאנס אלס פרעזידענט, אין צעהן פון קאנאדעם הויפט־צענטרס.

די גיבאנס פירמא איז גוט באקאנט צו פיעלע הינע אידישע געשעפטס־לייט, וועמענס אדווערטייזמענטס זיי גיבען אר־בער צו דרוקען אין צייטונגען און דארום איז עס א פאסירונג וועלכע איז פון גרויס וויכטיגקייט פאר מאנופעקטשורערס, בענק, אינווענטמענט הייזער און אנדערע נעשאנעל אדווערטייזערס, וואס טוען ביז־נעס איבער אלע טיילען פון קאנאדע. די לעצטע באקאנטמאכונג, אין פארבינדונג מיט דער פאראייניגונג פון דער קראפארד הערים אדווערטייזינג באריינונג, וועלכע איז די גרעסטע און דערפאלגרייכסטע פון די ריין מערב־קאנאדער אדווערטייזינג איידישענסיס, מיט דער דוש. דוש. גי־באנס לימיטער, וועלכע איז איינע פון די עלטסטע און דערפאלגרייכסטע איידישענ־סיס אין קאנאדע.

די דאזיגע פאראייניגונג פון די צוויי גרויסע פירמאס איז באזונדערס גינסטיג צו געבען א ברייטע מעגליכקייט פאר אד־ווערטייזערס וועלכע האבען קאנאדער מארקעטס און זיי ווילען זיי אנהאלטען און אנטוויקלען.

די קראפארד־הערים אדווערטייזינג באריינונג איז ארגאניזירט געוואָרען מיט צוועלף יאהר צוריק פון מר. דייוויד קראַ־פארד און פרענק הערים פון וואנקאווער. — ביידע האבען געהאט א גרויסען גלויבען אין דער צוקונפט פון מערב קאנאדע. א זאך וואס איז, זיינט דאן מעהר ווי באַ־רעכטיגט געוואָרען. די ביזנעס וואס זיי האבען עטאבלירט איז בסדר געוואקסען

פאר די אידישע געשעפטס לייט פון אין גרויס, און אויסברייטענדיג כסדר איר טאראנטא און אומגעגענד וועט זיין איינ־פעלר, ביז זי האט היינט אפיסעס מיט פע־טערסאנס צו וויסען, אז די לאנגיערינע הינע אדווערטייזינג עקזעקוטיווס אין אדווערטייזינג פירמא דוש. גיבאנס זעקס פון די ווייטגסטע מערב־קאנאדער שטעדט.

פאראייניגונג זיך מיט דער גרע־סערער און עלטערער גיבאנס אדווערטיי־זינג פירמא דוש. גיבאנס אלס פרעזידענט, מיינט עס אז יעדעס אדווערטייזינג וועט קאנען אפערען צו ביי־נעם פירמעס א פולשטענדיגע גאנץ קאנא־דער אדווערטייזינג און מוירטשענדייזינג באדיענונג, מיט א גוטער באקאנטשאפט וועגען די מארקעס קאנדיציעס אין האלי־פאקס, מאנטרעאל, טאראנטא, האמילטאן ווינניפעג, רעדזשיינא, קאלגארי, עדמאנ־טאן, וואנקאווער און וויקטאריא — צעהן פון די ווייטגסטע פונקטען אין לאנד. וויי אויך אפיסעס אין נו יארק, און לאנ־דאן ענגלאנד.

דער גאנצער פערזאנאל פון דער קראפארד־הערים אדווערטייזינג איידי־זשענסי, בלייבט אונטערן נאמען פון קראפארד הערים לימיטער, מיט דוש. דוש. גיבאנס, אלס טשערמאן פון דער באָרד, און מיט אנדערע בעאמטע און דיי־רעקטארען וואס זענען אויסגעקליבען גע־וואָרען פון דעם פערסאנאל פון דער קראַ־פארד־הערים אדווערטייזינג כוירווים.

דיעזע נייע פירמא, וועט אויסער דאס פונקציאנירען אַלשטענדיג אלס אן אר־ווערטייזינג איידזשענסי אין איהר אייגע־נער טעריטאריע, אויך דיענען אלס מערב קאנאדער אגענטען פאר דער דוש. דוש. גיבאנס לימיטער, און די גיבאנס פירמע וועט דיענען אלס די מזרח קאנאדער אגענטען פאר דער קראפארד הערים לימי־טער.

"פראגרעסיווע קאמפאניעס אין קאַ־נאדע" האט געזאגט טר. גיבאנס, "נוצען אויס די איצטיגע סיטואציע צו פארגרע־סערען אין אלטערער אדווערטייזינג אין אין אלע אנדערע אבטיילונגען פון דער פארמע. אין אלע אנדערע אבטיילונגען פון דער פארמע זענען אויסגעקליבען אנדערע מענשען, אבער אין דער אבטיילונג פון אדווערטייזינג זענען אויסגעקליבען מענשען מיט א גרויסע פארבינדונג מיט דער פרעסע אין קאנאדע, אין אלע אנדערע אבטיילונגען זענען אויסגעקליבען מענשען מיט א גרויסע פארבינדונג מיט דער פרעסע אין אנדערע לענדער.